

***

APEL DE PROPUNERI DE PROIECT nr. 3

**în domeniul Eficienței Energetice
și valorificării Surselor de Energie Regenerabilă
adresat solicitanților de finanțare din sectorul public**

***

Chișinău, decembrie 2013

Coordonat cu Agenția pentru
Eficiență Energetică

Elaborat cu suportul proiectului finanțat de către Uniunea Europeană AT- PSPS "Asistență pentru reforma sectorului energetic", implementat de către Consorțiul EXERGIA S.A

Apel de propuneri de proiect în domeniul Eficienței Energetice și valorificării Surselor de Energie Regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public

A. Context legal

În conformitate cu *Legea energiei regenerabile nr. 160-XVI din 12 iulie 2007* (publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, 2007 nr. 127-130) și *Legea cu privire la eficiența energetică nr. 142-XVI din 2 iulie 2010* (publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, 2010 nr. 155-158), Guvernul Republicii Moldova a aprobat *Hotărârea cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică nr. 401 din 12 iunie 2012* (publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, 2012 nr. 126-129).

Fondul pentru Eficiență Energetică (Fondul) susține proiectele din Republica Moldova axate pe promovarea Eficienței Energetice (EE) și valorificarea Surselor de Energie Regenerabilă (SER), care au impact pozitiv asupra reducerii emisiilor gazelor cu efect de seră.

Prezentul *Apel* este ghidat de procedurile și cerințele stabilite prin *HG cu privire la Fondul pentru eficiență energetică nr. 401 din 12 iunie 2012 (Regulamentul Fondului)*, de procedurile și cerințele specifice aplicabile prezentului *Apel*, aprobate prin deciziile Consiliului de administrare al Fondului.

B. Bugetul maxim pentru apel și structura pe categorii ale obiectivelor

1. Consiliul de administrare al Fondului a decis alocarea sumei în mărime de **150 000 000 lei**, ceea ce reprezintă valoarea totală minimă oferită în cadrul acestui *Apel* pentru finanțarea proiectelor eligibile în domeniul EE și SER.
2. Prezentul *Apel* vizează două categorii de obiective/clădiri:
  - **Categoria A:** Clădiri sau complexe de clădiri, care sunt operaționale și oferă servicii pentru cetățeni cel puțin 16 ore pe zi, 7 zile pe săptămână (de exemplu spitale, aziluri pentru persoane în etate etc). Bugetul alocat inițial pentru investiții în clădiri de categoria A este de minim **75 000 000 lei**.
  - **Categoria B:** Clădiri care sunt operaționale cel puțin 7 ore pe zi, 5 zile pe săptămână (de exemplu licee, gimnazii etc.) Bugetul inițial alocat pentru investiții în clădiri de categoria B este de minim **75 000 000 lei**.

Notă: În cazurile în care o clădire are o destinație mixtă, se va ține cont de destinația principală în scopul clasificării acesteia într-una din categoriile de mai sus (de exemplu clădirea unui spital de categoria A, care dispune și de unele spații pentru servicii administrative de categoria B este clasificată conform destinației sale principale în categoria A).

3. Suportul financiar din partea Fondului va acoperi cel mult **75%** din **costul total eligibil al proiectului**, iar aportul propriu al Solicitantului de finanțare trebuie să fie de cel puțin **25%**.
4. Suportul financiar din partea Fondului pentru proiectele aprobate în cadrul acestui *Apel*, va fi oferit în formă de **grant** în baza *Contractului de grant* semnat de către Fond și Solicitanții de finanțare, propunerile de proiect ale cărora vor trece cu succes procedurile de evaluare și vor fi aprobate de către Consiliul de administrare al Fondului.
5. Fondul va oferi suport financiar pentru finanțarea propunerilor de proiect pînă la momentul epuizării sumelor alocate pentru prezentul *Apel*. Cu toate acestea, valoarea totală a alocărilor pentru prezentul *Apel* poate fi revizuită prin deciziile Consiliului de administrare al Fondului, în dependență de disponibilitățile Fondului corelate cu existența proiectelor de investiții calitative elaborate și depuse la Fond. De asemenea, în funcție de necesarul de fonduri pentru investiții, Consiliul de administrare al Fondului poate decide asupra transferării interne a sumelor alocate de la o categorie de clădiri la alta.

C. Eligibilitatea solicitanților de finanțare și a propunerilor de proiect

1. Propunerile de proiect vor fi depuse de către Solicitanții de finanțare - reprezentanți autorizați ai obiectivelor de menire socială aflate în proprietatea publică centrală și locală de toate nivelele.
2. Fiecare solicitant poate depune una sau mai multe propuneri de proiect. Solicitanții sunt încurajați să depună propuneri care conțin măsuri integrale de EE și SER planificate pentru o clădire sau un complex de clădiri. Fiecare măsură sau pachet de măsuri și costurile aferente acestora trebuie să fie descrise separat, astfel încât Fondul să obțină suficiente informații necesare pentru efectuarea evaluării fiecărei măsuri sau pachet de măsuri în parte. Fondul își rezervă dreptul de a respinge propunerea de proiect integral sau unele măsuri de EE sau SER incluse în ea.
3. Propunerile de proiect trebuie să se refere la clădiri sau complexe de clădiri, fie din categoria A sau B. În cazul în care Solicitantul intenționează să implementeze măsuri EE/SER în clădiri aparținând diferitor categorii (categoria A și categoria B), trebuie să depună propuneri de proiect separate pentru fiecare categorie de clădiri. *(Notă: Această cerință nu se referă la Rapoartele de audit energetic. Poate fi depus un singur Raport de audit energetic care va descrie toate măsurile de EE/SER, incluse de același Solicitant în toate propunerile sale de proiect, cu condiția că pachetele de măsuri incluse în fiecare propunere de proiect să fie prezentate separat și diferențiate clar în raportul de audit, astfel încât Fondul să poată evalua fiecare propunere separat).*
4. Soluțiile tehnice/măsurile propuse în proiectele respective nu trebuie să se suprapună, în sensul în care un proiect în întregime sau părțile componente esențiale ale acestuia nu pot reprezenta o parte componentă a altui proiect propus spre finanțare de către același Solicitant în cadrul prezentului Apel.
5. Valoarea suportului total solicitat din partea Fondului pentru finanțarea proiectului (inclusiv TVA) trebuie să se încadreze în următoarele limite:
  - de la **500 000 lei** pînă la **5 000 000 lei** pentru propunerile de proiect care se referă la obiectivele din **Categoria A**;
  - de la **300 000 lei** pînă la **3 000 000 lei** pentru propunerile de proiect care se referă la obiectivele din **Categoria B**.
6. Indiferent de numărul de propuneri de proiect depuse de Solicitant în cadrul acestui Apel, suma totală care poate fi solicitată de la Fond, prin cumulul propunerilor sale nu poate depăși **5 000 000 lei**.

D. Obiective (clădiri) eligibile și neeligibile

1. Propunerile de proiect trebuie să includă măsuri de EE/SER în clădiri care îndeplinesc următoarele condiții:
  - sunt funcționale la momentul depunerii propunerii de proiect;
  - există o confirmare oficială în privința faptului că în conformitate cu politicile de stat, planurile sau alte măsuri de optimizare, ca parte componentă a acestora, funcționalitatea clădirii respective nu va fi afectată în timpul apropiat.
2. Următoarele obiective nu sunt eligibile pentru finanțare în cadrul prezentului Apel:
  - clădiri care nu fac parte din categoria A sau B (în conformitate cu punctul B.2.) și funcționează ocazional sau mai puțin de 7 ore pe zi, 5 zile pe săptămână;
  - clădiri de o valoare arhitecturală sau istorică, cărora prin implementarea de măsuri EE (în ceea ce privește intervențiile în anvelopa clădirii) le-ar putea afecta aspectul exterior;
  - clădiri utilizate ca lăcașuri de cult și pentru activități religioase;
  - construcții temporare;
  - clădiri care au fost nefuncționale în ultimele 12 luni sau mai mult. *(Notă: În cazul în care o clădire sau un complex de clădiri este funcțional, în timp ce o parte din ea, ce nu depășește 30% din suprafața totală netă a clădirii, nu se folosește, pot fi aplicate măsuri de EE/SER părții nefuncționale a clădirii cu condiția confirmării oficiale, că această parte a clădirii va fi utilizată după finalizarea lucrărilor).*
  - clădiri cu perioadă de funcționare redusă sau nesigure, cu probleme structurale grave *(Notă: un studiu special a stabilității structurale a clădirii (Raport de expertiză tehnică) pentru verificarea stării structurii/elementelor clădirii și capacitatea acesteia de a suporta sarcini adiționale a măsurilor EE/RE.*

Clădirile cu probleme structurale minore pot fi eligibile cu condiția că proprietarul clădirii va efectua lucrările de restaurare necesare, pe cheltuiala sa proprie, înainte de implementarea măsurilor de EE/SER).

E. Investiții eligibile și neeligibile

1. Măsurile de EE/SER trebuie să fie bazate pe tehnologii disponibile comercial, tehnici verificate și binecunoscute, aplicate pe larg în Republica Moldova și/sau peste hotare. Utilizarea tehnologiilor pilot sau experimentale nu sunt eligibile.
2. Implementarea măsurilor propuse trebuie să fie fezabilă din punct de vedere tehnic și să nu provoace incomodități majore pentru utilizatorii sau vizitatorii obiectivelor respective.
3. Investițiile eligibile în cadrul prezentului *Apel* sunt limitate la măsuri de EE/SER care fac parte din următoarele categorii:

E1. Măsuri principale de EE/SER - intervenții de EE/SER care rezultă în economii directe și semnificative de energie, inclusiv:

- a) Îmbunătățirea EE în anvelopa clădirii (izolare termică, înlocuirea ferestrelor/ușilor exterioare ineficiente etc.;
- b) Îmbunătățirea EE și folosirea SER în sistemele de încălzire a spațiilor (inclusiv care prevăd utilizarea biomasei și sistemele de încălzire de dimensiuni medii și mici);
- c) Îmbunătățirea EE a sistemelor de ventilație mecanică sau naturală, inclusiv a sistemelor de recuperare a căldurii;
- d) Îmbunătățirea EE și utilizarea SER în sistemele de alimentare cu apă caldă menajeră (inclusiv folosirea biomasei și a sistemelor bazate pe utilizarea energiei solare);
- e) Îmbunătățirea EE a sistemelor de condiționare a aerului și utilizarea SER în baza pompelor termice (de ex. pompe geotermale), cu condiția că această măsură este implementată în combinație cu alte măsuri de EE/SER descrise mai sus.

Măsurile care prevăd deconectarea de la sistemul centralizat de încălzire **nu sunt eligibile** în cadrul prezentului *Apel*.

E2. Lucrări minore și auxiliare de renovare a sistemelor energetice aferente măsurilor principale de EE/SER

Lucrările de renovare a sistemelor energetice în urmă cărora nu se obțin economii de energie măsurabile directe nu sunt eligibile în cadrul prezentului *Apel*. Cu toate acestea lucrările minore de reparație/renovare sau instalare sunt eligibile pentru finanțare, numai în cazul în care sunt necesare pentru a proteja/facilita principalele măsuri de EE/SER (de exemplu înlocuirea țevilor de scurgere a apei de ploaie pentru a proteja izolația termică) sau sunt absolut necesare pentru a asigura funcționalitatea noilor instalații EE/SER (de exemplu sistem de alimentare cu biomasă, echipamente auxiliare pentru funcționarea cazanului pe biomasă etc.).

E3. Măsuri de management energetic

Măsurile de management energetic includ instalarea dispozitivelor de control, contoare, soft-uri specializate etc. care vor permite o mai bună monitorizare și control a consumurilor de energie.

4. Descrierea detaliată a măsurilor eligibile și neeligibile, precum și cerințele specifice pentru punerea în aplicare a acestora sunt prezentate în **Anexa 1** la prezentul *Apel*.

F. Costuri eligibile

1. Costurile eligibile sunt costurile aferente implementării proiectului spre aprobare de către Consiliul de administrare al Fondului, care vor fi descrise în *Contractul de grant*. Costul total eligibil al proiectului poate include:

- Costurile pentru implementarea completă a principalelor măsuri de EE / SER (punctul E.1 de mai sus);
  - Costurile pentru implementarea completă a lucrărilor minore și auxiliare de renovare aferente principalelor măsuri de EE/SER (punctul E.2 de mai sus);
  - Costurile pentru implementarea completă a măsurilor de management energetic (punctul E.3 de mai sus);
  - Costurile privind asistența tehnică (Raportul de audit energetic/studiul de fezabilitate, expertize tehnice, pregătirea documentelor pentru licitația publică, elaborarea proiectelor tehnice, supravegherea lucrărilor, obținerea licențelor și avizelor necesare, alte costuri justificate privind asistența tehnică necesare pentru a sprijini beneficiarul în perioada achizițiilor publice și de implementare a lucrărilor).
2. Costurile eligibile pentru obținerea suportului financiar din partea Fondului sunt costurile care pot fi confirmate prin facturi și alte documente de evidență contabilă în conformitate cu legislația în vigoare.
  3. Facturile pentru cheltuielile suportate precum și alte documente confirmative **sunt recunoscute în calitate de costuri eligibile** în cazul în care acestea sînt emise la o dată ulterioară depunerii la Fond a Propunerii inițiale de proiect. Excepție fac numai costurile aferente *Rapoartelor de audit energetic, Studiile de fezabilitate și Expertizele tehnice* necesare pentru pregătirea propunerii de proiect. Aceste cheltuieli sunt eligibile cu condiția că finalizarea studiilor menționate nu au o vechime care depășește termenul de 12 luni anterior datei depunerii *Propunerii inițiale de proiect* la Fond.
  4. **Oricare cheltuieli ale solicitantului suportate pînă la data semnării Contractului de grant cu Fondul vor fi efectuate exclusiv pe riscul propriu al Solicitantului.** Fondul nu va rambursa sau compensa financiar cheltuielile solicitantului, în cazul respingerii propunerii de proiect la orice etapă de evaluare sau aprobare.
  5. Taxa pe valoarea adăugată (TVA) reprezintă un cost eligibil pentru finanțare din partea Fondului, cu condiția ca TVA nu este recuperabilă de către Solicitant în conformitate cu legislația în vigoare. Prin urmare în toate calculele și bugetele propuse se vor include sumele aferente TVA.
  6. În scopul de asigurare a direcționării părții majore a fondurilor în investiții în măsuri principale de EE/SER și excluderii posibilității de supradimensionare a fondurilor pentru alte lucrări auxiliare sau de asistență tehnică, se vor impune limite în privința structurii costului total al proiectului. Cerințele cu privire la structura bugetului și detaliile suplimentare referitoare la condițiile costurilor eligibile și aportul Solicitantului sunt descrise în **Anexa 2** la prezentul *Apel*.

G. Depunerea și evaluarea propunerilor de proiect

1. Depunerea propunerilor de proiect se va efectua numai în baza programărilor prealabile, prin apelarea la numerele de telefon indicate în Capitolul I, în deplină conformitate cu instrucțiunile și regulile stabilite de către Fond pentru prezentul *Apel*.
2. Solicitantul de finanțare va depune în adresa Fondului o *Scrisoare de solicitare*, conform modelului prezentat în **Anexa 3** la prezentul *Apel*, la care vor fi anexate următoarele documente:
  - **Propunerea inițială de proiect (PIP)**, *Anexa nr.1* la Regulamentul Fondului, care va include următoarele anexe:
    - *Formular – Descrierea inițială a proiectului*, conform modelului prezentat în **Anexa 5** la prezentul *Apel*;
    - *Declarație semnată cu privire la asumarea răspunderii*;
    - *Autorizația de mediu pentru proiect* (avizat de Inspectoratul ecologic teritorial);
    - *Raport de expertiză tehnică*, întocmit în conformitate cu prevederile *Hotărîrii Guvernului nr.936 din 16.08.2006*;
    - Altele (la solicitarea expertului de proiect).
3. Instrucțiunile suplimentare care vizează completarea anumitor documente enumerate în punctul G.2 de mai sus, sunt prezentate în **Anexa 4** la prezentul *Apel*.
4. **Mențiuni speciale:**
  - În scopul facilitării elaborării și depunerii la Fond a PIP de către solicitanții de finanțare, Consiliul de administrare al Fondului a decis că depunerea *Raportului de audit energetic* sau a *Studiului de Fezabilitate* nu este obligatorie la etapă de evaluare și aprobare inițială a proiectului, aceste documente fiind necesare spre prezentare la momentul depunerii *Descrierii Detaliata de proiect*;

- Pentru a se asigura că clădirea care reprezintă obiectul Propunerii de proiect nu conține probleme structurale, PIP trebuie să fie însoțită de un *Raport de expertiză tehnică* valabil.
4. Criterii de evaluare a PIP:
    - **Conformitatea administrativă a Propunerii de proiect**, presupune asigurarea cerințelor primare a setului deplin de documente cu obligativitatea de a fi semnate și ștampilate în modul corespunzător;
    - **Eligibilitatea solicitantului de finanțare, a clădirii și a măsurilor propuse în PIP și îndeplinirea altor cerințe** în conformitate cu *Anexa nr.3* a Regulamentului Fondului, cu detaliierile, clarificările și complementările ulterioare pentru prezentul *Apel*. Criteriile utilizate pentru evaluarea inițială a PIP sunt descrise în **Anexa 6** la prezentul *Apel*;
    - Ținând cont de faptul că în PIP pot lipsi datele necesare, calcule de energie și costuri exacte, perioada de recuperare a investiției nu va servi drept criteriu de evaluare la această etapă. Cu toate acestea, Fondul va efectua o evaluare aproximativă preliminară a costurilor și beneficiilor anticipate, folosind metodologiile, ipotezele tehnice și soft-ul specializat elaborat.
  5. Fondul va informa solicitantul de finanțare imediat după finalizarea procesului de evaluare a PIP, cu o justificare succintă în cazul respingerii sau recomandările pentru a fi luate în considerare la elaborarea *Descrierii detaliate de proiect* (DDP), în cazul în care propunerile de proiect au trecut cu succes la etapa următoare.
  6. În cazul respingerii PIP, solicitantul are posibilitatea să îmbunătățească și să depună repetat PIP pentru aceeași clădire de cel mult 2 ori.
  7. Doar solicitanții ai căror PIP au trecut cu succes etapa de evaluare inițială, vor fi invitați pentru a depune DDP, care va servi drept temelie pentru evaluarea detaliată și aprobarea finală a propunerii de proiect de către Fond.
  8. DDP va fi depusă în conformitate cu prevederile Regulamentului Fondului, ținându-se cont de detaliierile suplimentare descrise în **Anexa 7** la prezentul *Apel*.
  9. Toate DDP vor fi evaluate în conformitate cu art.76-85 ale Regulamentului Fondului, cu detaliierile, clarificările și complementările ulterioare în special pentru prezentul *Apel*. Numai proiectele care au trecut cu succes etapa de evaluare a fezabilității tehnice, financiare și de mediu, fiind baza evaluării detaliate vor primi suport din partea Fondului. Evaluarea va fi efectuată în baza criteriilor “da-nu”, care sunt descrise în **Anexa 8** la prezentul *Apel*, în conexiune cu informațiile prezentate în studiile și metodologiile elaborate de către Fond, care sunt descrise în **Anexa 9** și **Anexa 10** la prezentul *Apel*.
  10. *Raportul de Audit Energetic* sau *Studiul de Fezabilitate* vor fi necesare spre depunere ca părți componente ale DDP. În cazul unor devieri în descrierea măsurilor, cantităților sau costurilor în RAE (propunerea auditorului către solicitant), DDP și Devizul de cheltuieli (părțile Propunerii de proiect a solicitantului către Fond), ultimii vor prevala și vor servi ca bază pentru *Contractul de grant*.
  11. În cazul respingerii DDP, Fondul va informa solicitantul de finanțare cu o justificare succintă a motivelor de respingere.
  12. În cazul respingerii DDP, solicitantul are dreptul să îmbunătățească și să depună repetat DDP pentru aceeași clădire și în bază PIP, de cel mult 2 ori.
  13. Solicitanții de finanțare, ale căror propuneri de proiect vor trece cu succes etapa de evaluare detaliată și vor fi aprobate de către Consiliul de administrare al Fondului, vor semna *Contractul de Grant* cu Fondul; modelul Contractului este prezentat în **Anexa 11** la prezentul *Apel*. Fondul își rezervă dreptul de a negocia termenii și condițiile acestui Contract de Grant.

H. Consecutivitatea evaluării propunerilor de proiect în baza principiului „Primul venit - primul servit”

1. Documentele urmează a fi depuse la sediul Fondului pentru Eficiență Energetică cu adresa: **mun. Chișinău, b-dul. Ștefan cel Mare 180, etajul 6, bir. 607, MD-2004**. începînd cu data de **21 ianuarie 2014, ora 08:00**.
2. Fondul a elaborat un set de cerințe tehnice minime (vezi **Anexa 4** la prezentul *Apel*), care vor asigura că toate proiectele care corespund în totalitate acestor cerințe sunt de o calitate satisfăcătoare. Evaluarea propunerilor de proiect va fi bazată pe principiul “**Primul venit - primul servit**” (PVPS).

3. Procesarea propunerilor de proiect se va efectua în baza a 2 liste separate după principiul PVPS pentru a) clădiri de categoria A și b) clădiri de categoria B. Finanțarea proiectelor propuse se va face pînă la epuizarea sumelor alocate pentru fiecare categorie.
4. PIP vor fi evaluate în ordinea recepționării acestora de către Fond. Lista propunerilor de proiect, aranjată în ordine cronologică conform datei/orei recepționării PIP, nu va fi menținută pentru evaluarea DDP. Toate DDP vor fi evaluate în ordinea recepționării acestora de către Fond.
5. Fondul va aplica cu strictețe criteriile de evaluare și va respinge Propunerile de proiect neeligibile. PIP și DDP care sunt respinse de către Fond nu vor menține locul lor în lista cronologică a Propunerilor de proiect. Depunerea propunerii îmbunătățite va fi considerată ca o “propunere nouă” și va fi evaluată în ordinea recepționării acesteia. Se recomandă insistent ca toți solicitanții să depună Propuneri de proiect de o calitate înaltă, care vor trece cu succes etapele de evaluare.
6. În cazul în care Fondul va solicita informații și clarificări adiționale, între timp vor fi procesate următoarele Propuneri de proiect. Îndată ce solicitantul îndeplinește cerințele Fondului, continuarea evaluării Propunerii de proiect va fi programată ca o prioritate în planul de lucru al Fondului.

I. **Recomandări**

În scopul elaborării și depunerii la Fond a Propunerilor de proiect calitative, este exigent recomandat ca toate părțile implicate să viziteze cu regularitate pagina web a Fondului: www.fee.md, unde permanent sînt publicate și actualizate informațiile referitoare la prezentul *Apel*.

Mai multe detalii pot fi obținute la: tel. **(022) 000 804**, **(022) 000 807**, fax **(022) 000 809**.

ANEXE

[ANEXA 1: Măsurile de EE/SER eligibile și neeligibile](#)

[ANEXA 2: Reguli și condiții privind eligibilitatea costurilor investiției, contribuției proprii și a structurii bugetului proiectului](#)

[ANEXA 3: Scrisoare de solicitare /download/](#)

[ANEXA 4: Instrucțiuni pentru Solicitanții de finanțare, condiții tehnice minime și tehnologia de implementare a măsurilor de EE în clădiri](#)

[ANEXA 5: Formular – Descrierea inițială a proiectului /download/](#)

[ANEXA 6: Criterii de evaluare a Propunerii inițiale de proiect](#)

[ANEXA 7: Formular – Descrierea detaliată de proiect](#)

[ANEXA 8: Criterii de evaluare a Descrierii detaliate de proiect](#)

[ANEXA 9: Studiu – Costul estimativ pe o unitate a măsurilor de EE la anvelopa clădirii](#)

[ANEXA 10: Metodologia simplificată a Fondului pentru calcularea perioadei de recuperare și evaluarea costurilor de investiții](#)

[ANEXA 11: Contract de grant – Model /download/](#)